№ 113. Otrdeen, 4. oktobrî. 1911.

Makfâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
par pastu peesuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Aß ahrsemem:
par gadu . . . 5 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 2 „ 80 „
par 1/4 gadu . 1 „ 50 „
par 1 mehn. . — „ 60 „

Numurs maksâ 3 kap.

Pasta kaste № 17.

Jsnahk 3 reisem nedeliâ: otrdeenâ, zeturtdeenâ un sestdeenâ, isnemot swehtku deenas.

Redakcija un ekspedicija: Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 35.

90. gada-gahjums.

Sludinajumi maksâ: par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpusê 20 kap.

Peektà Rigas Sawstarpejà Kreditbeedriba

Rigâ, Terbatas eelâ № 7,

maksà, krona nodokłus neatrehkinot, par noguldijumeem uf noteiktu laiku 6% par gadu, uf nenoteiktu laiku (tekoschu rehkinu) — 5% par gadu;

peenem wekseļus preeksch eekaseschanas un isdara naudas pahrwedumus uf wisàm Kreewijas pilsehtam;

apdroschina premiju biketes pret amortisaziju.

NB. Noguldijumus ismaksà bes eepreekschejas usteikschanas, peenem un issuhta ari pa pastu.

Darba laiks no 10—3.

Walde.

No 1. oktobra lihds gada beigam

„Latweeschu Awises"

makfà pa pastu peesuhtot **90** kap., Jelgawâ sanemot **60** kap.

Ari scha zetorkschna abonenteem gada beigâs peesuhtisim Jelgawas kalendaru nahkamam 1912. gadam.

Ekspedicija.

Ofizials pasinojums.

Dehl bascham, kuras iszehluschàs eeinteresetàs aprindàs par Kreewijas labibas eksporta brihwibu dehl Turzijas-Italijas kara, Keisariskam suhtnim Konstantinopolê tika usdots greest bes kaweschanàs Turzijas waldibas wehribu uf leelo nosihmi, kura schim jautajumam ir preeksch mums. Turzijas waldiba atbildeja uf to, ka nodomajusi turetees pee 1909. gada Londonas deklarazijas. Tà ka netika sanemta noteikta atbilde, tad Kreewijas waldiba pawehleja sawam suhtnim Konstantinopolê eesneegt Turzijas waldibai schahda satura rakstisku pasinojumu: Keisariskà waldiba, pamatodamàs uf 1856. gada Parises deklaraziju un Londonas deklarazijas 24. un 33. panteem, sino, ka wina atsihst par brihweem no aistureschanas u atnemschanas Kreewijas labibas suhtijumus, kuri teek suhtiti sem neitrala karoga no Kreewijas ostam un Melnàs juhras uf Italijas un neitralu leelwalstu ostam, ziktahl schee suhtijumi naw nolemti preeksch Italijas kara spehka un pahrwaldem. Waldiba usskatis par Kreewijas teesibu pahrkahpschanu katru mehginajumu aisturet waj konfiszet minetos suhtijumus un jau eepreeksch aisrahda uf to, ka tahdi mehginajumi uskrautu Turzijas waldibai smagu atbildibu. Suhtnis, sinodams par schàs notas nodoschanu 25. septembrî, pasinoja ministrijai, ka Turzijas waldiba neesot wehl ofizialu atbildi dewusi, bet azim redsot, gribot eewehrot ari Londonas deklarazijas 34. pantu. Taî laikâ weenigais twaikonis „Kitira", kursch peebrauza pee juhras schaurumeem sem greeku karoga ar kreewu labibu, tika islaists zauri bes kawekleem. Schis gadijums leek zeret, ka ari zitu kugu zaurlaischana ar Kreewijas labibu netiks aiskaweta. Suhtnis turpina tomehr sawus peeprasijumus, lai dabutu no Turzijas ofizialu atbildi uf muhsu peeprasijumu par leetas kodolu. Tuhlit pehz atbildes sanemschanas Kreewijas waldiba isdarìs atteezigos rihkojumus.

Peesihme. Londonas deklarazijas 34. punkts skan: Suhtijums kara spehkam waj pahrwaldem eenaidneeka walstî teek usskatits par peerahditu, ja suhtijums adresets uf eenaidneeka waldibas eestahschu wahrdu, waj ari preeksch tirgona, kursch dsihwo eenaidneeka semê un par kuru sinams, ka winsch apgahdà eenaidneeku ar schàs schkiras materialeem un preekschmeteem. Tas pats noteikums teek leetots tad, kad suhtijums wedams uf eenaidneeka nostiprinatu weetu, waj uf zitu weetu, kura noder par galweno atspaida punktu preeksch eenaidneeka kara spehka. Bet tahds noteikums naw atteezinams uf paschu tirdsneezibas kugi, kursch brauz uf kahdu no minetàm weetam un par kuru waretu domat, ka preeksch wina pascha buhtu kontrabandas raksturs. Ja naw augschmineto warbuhtibu, tad suhtijums teek usskatits par newainigu. — Warbuhtibas, kuras schaî pantâ paredsetas, peelaisch pretejâ peerahdischanu.

Rigas Latweeschu Beedribas Sinibu Komisijas leetâ.

Sinibu Komisijas 2. septembra sehde taî sinâ jo swariga, ka winâ tamlihdsigà preekschneeziba wilka tàs konsekwenzes, kuras wina newilkt wairs newareja. Jau ilgaku laiku, nè spontani, nahza klajâ nemeers ar toreisejo „Komisijas" wadibu, gan paschas komisijas aprindàs, kà ari ahrpus tàs: weeneem truhkstot griba, otreem spehja u. t. t.

— Zik dibinatas schis suhdsibas bijuschas, parahdijàs jo skaidri pehz pehdejàm „wasaras sapulzem", kur waj wisos latw. laikrakstos retà weenprahtibâ tika konstatets noschehlojams un tahlak wairs nezeeschams pagurums „Sinibu Komisijas", kà latweeschu augstakàs sinisskàs eestahdes, darbibâ. — Un pee tam waj weenbalsigi tika — leelakâ waj masakâ mehrâ — wainota toreisejà preekschneeziba. Scho laikrakstu starpâ ari atradàs „Latweeschu Awises", kurâs kahds wezaks Sinibu Komisijas beedris aisrahdija masleet pamatigaki uf preekschneezibas (sewischki preekschneeku Maldona un J. Kalnina) daschkahrtigi nepareisu un Sinibu Komisijai loti kaitigu rihzibu.

— Tahdos apstahkłos preekschneezibai, protams, nekas lahga zits neatlikàs — kà atkahptees.

— To tad wina ari augschâ minetâ sehdê darija. Bet kà? Sekosim te „Rigas Awises" referatam, kursch galwenos wilzeenos pilnigi sakriht kopâ ar zitu laikrakstu referateem. — Wakaru atklahjot, preekschneeks redaktors J. Kalninsch atteizàs no amata, aisbildinadamees ar newesełibu, tà ka pat ahrsts nopeetni eeteizis aprobeschotees darbos. Turpretim Sinibu Komisijâ, ja gribot darbus godam weikt, wajagot daudz spara un modribas Bes tam pehdejâ gadâ Komisijâ esot sahkusès beedru schkiroschana pehz to eeskateem. Tà „Latweeschu Awisês" kahds wezs beedris nosauzot tagadejo Sinibu Komisijas preekschneezibu par liberalu un kahds wehl wezaks beedris apsolotees nodehwet nesin kà wehl . . .

Sche japeesihmè, ka wahrds „liberals" eewests Sinibu Komisijâ taisni no J. K. kunga domu beedreem. Agrak tahdas schkiroschanas, kà jau skaidri sinisskâ eestahdê nemas nepasina. Un kas sihmejas uf J. K. kunga isteikumu, ka kahds „wehl wezaks beedris" apsolotees „Latweeschu Awisês" nodehwet Sinibu Komisijas preekschneezibu wehl nesin kà, tad mums te jakonstatè, ka tamlihdsigi solijumi no muhsu puses nekad naw doti, bet ka tee ir J. K. kga pascha fantasijas augli. Solijumi — kahdâ peesihmê — gan tika doti par tahlakeem aisrahdijumeem, kapehz Sinibu Komisijas darbiba sahkusi grimt un ka schis grimschanas eemesli jau meklejami daudz agrak atpakal, un proti, ko tagad waram teikt, sahkot ar

Pasapahrne.

Latwijas maleenâ.

Zelojuma atminu ussihmejums no Ed. Rudsischa.

(Turpinajums.)

Rehseknê.

Iskahpis Rehseknê no wilzeena, labu laizinu prahtoju, waj eet kahjam uf peestahtni waj nemt ormani. Naudas bij mas un bij jabuht taupigam, lai ar godu tiktu atpakal Rigâ, bet ari saberstàs un sapeestàs kahjas sahpeja. Beidsot tomehr nolehmu eet kahjam, jo Pleskawas peestahtne naw tahlu no pilsehtinas — gandrihs turpat klaht tai. Sahku lehnam klibot. Pagahjis pahris simtu solus no peestahtnes, sastapu kahdus tschetrus beedelneekus — saules-brahkus, pehz tautibas kreewus. Basàm kahjam, weenàs skrandàs un netihri, kà no mehslenes islihduschi; tomehr sakokschni un spehzigi, wehl jauni zilweki. Wini mani apstahj, lai dodot „на хлѣбъ". Atbildu, lai eet strahdat. Par to wini sahk mani lamat, un weens pat jau apraugàs pehz akmena. Redsu, ka sche ar labu nekas naw darams, pazeku sawu smago rungu un solu pirmajam pa muguru, bet tad tee laisch lekas wakâ. Wehlak pilsehtinâ man stahstija, ka schahdu beedelneeku sche esot papilnam un tee beeschi ween, ja nedodot ar labu, aplaupot, sewischki seeweetes. — Atgainajees no scheem pirmajeem apsweizejeem, taustos lehnam tahlak. Kahjas sahp, ka nesinu, uf kuru spert, kuru saudset. Nodomaju eet pirmajâ apahwu weikalâ un paraudsit nopirkt kahdas weeglas kurpes.

Eeejot pilsehtinâ, gandrihs zita neredsi ka schihdus, netihrus, nosmulejuschus. Weenalga waj ta tehjniza, waj krogs, waj kahds zits weikals, wisur schihds un atkal schihds. Tikai retumis redsi kahdu kreewu waj latweeti. Bet ari scho pehdejo weikali netihri un daudz neko neatschkiràs no schihdu weikaleem tihribas sinâ. — Iseju uf galweenàs eelas un kahpju pa to lejâ uf Rehseknes upi, uf kuras abeem krasteem atrodàs Rehseknes pilsehtina, Latgales zentrs. Sche kustiba daudz dsihwaka. Daudzus redz swehtdeenu uswalkos, tà tad laikam katokeem kahda swehtdeena, nodomaju, un tà ar bij, kà wehlak israhdijàs. Pahrgahjis pa tiltu pahr upi eegreesos kahdâ apahwu weikalâ un gribeju dabut kahdu mihkstaku apahwu. Ismeklejos, ismeklejos, bet neatradu; tad atmetu ar roku, sakodu sobus un nodomaju, sahpat, ja tihk, bet eeschu, schodeen jums wehl jaistur.

Biju issalzis un noslahpis un tapehz sahku apraudsitees pehz kahdas restorazijas, kur dabut kahdu atspirdsinajumu. Eeeju weenâ, eeeju otrâ, bet wisas tik netihras, ka pateescham bail apsehstees. Gaiss taisni nepanesams. Aiß bufetes netihrs, noplukajees schihds . . . Pahreet katra patika. Beidsot atradu weenu tihri paglihtu restoraziju. Eeeju. Eekschâ wiss deesgan tihrs. Aiß bufetes latweetis. Pasauzu pudeli alus. Kahdu gribot, waj Rigas? — tahds ari wineem esot. Pateju, lai atnes. Gribu apjautatees ari par ehdamo, bet tanî paschâ azumirklî eenahk kahds schihds aiß netihrumeem spihdoschâ paltrakâ un — israhdas, ka tas ir trakteera ihpaschneeks un latweetis aiß letes tikai pahrdewejs. Pahreet tuhlin ehstgriba. Eju pee galdina stuhrî un apsehschos. Pehz brihtina jauna, apaka schihdeete, sahrteem waigeem un ogku melneem mateem atnes man pudeli alus. Kaut ari schihdene, bet tihri glihta.

Brihtinu pasehdejis isnahku ahrâ un eju uf Latweeschu Laukſaimneeku Ekonomiskas Sabeedribas noliktawu un kantori sastapt tur kahdu pasinu. Winas noliktawa atrodàs eelejâ uf galwenàs eelas, netahl no Rehseknes upes tilta. Tur weikalâ sastapu W. kgu, ar kuru, kà L. L. Ekonomiskàs Sabeedribas preekschstahwi jau pagahjuschâ gada rudenî eepasinos Rehseknes laukſaimneezibas un ruhpneezibas isstahdê. Apsweizinajamees, parunajàm pahris wahrdus, bet winam loti mas laika — patlaban atbraukuschi kahdi tur pani-muischneeki weikala darischanàs. Wehlak, pret wakaru, buhschot warbuht brihws, tad parunaschotees. Atwados lihds peewakarei un tad kahpju teeschi kalnâ augschâ uf basnizas pusi, pee kuras ari atrodàs Rehseknes dekana Ranzana kunga dsihwoklis. Ap basnizu kauschu pilns — kà jau biju paredsejis, ir swehtdeena. Zilweki nahk un eet basnizâ. Wisi preezigi, swehtdeenas apgehrbos, sewischki jauneeschi. — Apeju ap basnizu un tad zaur dahrsu nonahku pee basnizkunga mahjas. Jautaju tur pehz Ranzana kga. Kahda seewina atsauzàs, lai nahkot lihds. Eju. Wina mani eewed wirtuwê, es tur noleeku uf loga sawu „zeka somu" un eju dsilak, kur man jau nahk pretim kahds laipnu seju basnizkungs. Stahdos winam preekschâ. Israhdàs, ka winsch pats ir Ranzana kungs. Lai nahkot dsilak, weesu istabâ. Tur preekschâ daudz zitu apkaimes basnizkungu, kà ari seminaristu, nahkoscho garidsneeku un ari pasihstamais latgaleeschu atklahtibas darbineeks students Fr. Kemps, ar kuru pagahjuschâ rudens isstahdê mums israhza deesgan asa sadursme. Bet kas bijis, bijis, kur tas negadàs. Winsch ir sirsnigs tauteets un domà tikai labako. Un tas ir galwenais. Sasweizinamees. Ranzana kungs mani stahda preekschâ pahrejeem, kuri man wehl sweschi. Sahkas runas. Tik daudz ko teikt, tik daudz ko jautat tà weeneem, kà otreem. Kahds zihnas spars un sajuhsma! Issaku sawas domas latgaleescheem latweeschu apweenoschanàs leetâ. Gluschi tapat domà ari wini — mehs esam weena tauta un tapehz nedrihkstam schkirtees diwàs dalàs. Weenigi kopâ ejot mehs waram kaut ko panahkt. Un tad tahlak mums jastahjàs zeeschakâ sakarâ ar leischeem un jaweenojàs ar teem. Darba esot daudz, bes gala daudz, bet truhkstot darbineeku un ari lihdsekku.

(Turpmak wehl).

teem laikeem, kad Sinibu Komisijâ pafahka usnemt par beedreem personas, kurâm pehz sawas isglihtibas un zitadas spehjas maf waj nekahda sakara ar sinibam. Tam nu wehl sekoja, ka if scho paschu, schaî sinâ newarigo personu widus daschi tika spraufti Komisijas preekschgalâ, weenigi tapehz, ka tee bija „liberali", kuri sem „liberalisma" maskas lai eelaistu ari muhsu „Sinibu Komisijâ" muhsu sarkanos tatarus, sozialdemokratiskos postitajus, kureem ar sinibu tikpat maf dalas, kâ — ar respektu sakot — zuhkai ar apelsinu. — Tas ir tas „liberalisms", pee kura tad ari saschkehlâs pehdejâs „liberalâs" preekschneezibas wahjais kugitis. Bet nu tahlak par paschu sehdi. —

Kad „R. L. B." preekschneeka Fr. Grosswalda peeklahjibas luhgums, lai J. K. kgs tatschu paleekot amatâ, neka nelihdseja, tad atteikschanâs „newefelibas" dehl palika spehkâ. Pehz tam preekschneeks sinoja, ka 25. augustâ Sinibu Komisijas preekschneeka weetneeks redaktors H. Ruhsis ari atteizees no sawa amata Ruhsis aisrahda, ka awischu atsauksmes newarot wis atstaht neeewehrotas wispahreji, jadarot ari isnehmumi. Strauji rabikalu awischu atsauksmem gan neesot peeschkirama nopeetna wehriba, bet atsauksmes tik mehrenâ awisê, kâ „Latweeschu Awises", un wehl no paschas Komisijas wezo beedru puses, newarot atstaht neeewehrotas. Tagadejâ preekschneeziba pehz sawas eewehleschanas esot nopeetni kehrusês pee darba un gribejusi organiset jautajumu jeb preekschlasijumu wakarus, bet preeksch tam eewehletâs komisijas beedri peedalijuschees tik masâ skaitâ, ka no tam nekas neisnahzis un — kur beedri eeskatot wahrdu „liberals"*) par kauna wahrdu, tur tatschu newarot buht runas no nopeetna, kopeja darba. Grosswalds atkahrto, ka awischu atsauksmes nedrihkstot atbaidit no darba. Awises usbruhkot neween Sinibu Komisijas darbineekeem, bet ari ziteem atklahtibas darbineekeem un ja schahdus usbrukumus (t. i. nedibinatus. Red.) nemschot tâ pee sirds, tad wispahribas darbibai buhschot pawisam jaapstahjas un tapehz winsch luhdz Ruhsi palikt amatâ. Adwokats Straussmanis aisrahda, ka preekschneeka weetneekam tatschu japaleek amatâ, lai jaunajam preekschneekam buhtu weeglak orientetees sawâ darbibâ. „Latweeschu Awischu" raksti neko nenosihmejot (labs atklahtibas wihrs! Red.), jo neesot peerahdits, ka tos teescham rakstijis kahds Sinibu Komisijas beedris" u. t. t. — Tas ir, tâ sakot, weens riktigs adwokats, kursch sawu lomu pat nespehj aismirst Sinibu Komisijâ. Wisur winam wajag „dokumentus", itin kâ winam weenmehr darischanas tikai ar meleem un blehscheem. Bet schoreis „aprahtigais" adwokats war apmeerinatees: atteezigais korespondents ir teescham weens riktigs Sinibu Komisijas wezats beedris. Ar to lai schoreis peeteek!

Par karu.

Tripolisa. 12. oktobrî (29. sept). No rihta sche eerabâs kara kugu pawadibâ 19 italeeschu transporta kugi ar ekspedizijas korpusa otro daku. Malâ kahpschana notika bes trauzejumeem. 130 juhras juhdschu attahlumâ braukaja kara kugi, kuri sargaja transportus.

Tobrukâ uf Itaileeschu kara kuga „Pisa" eerabâs kahds arabeeschu scheichs, kursch isteiza padewibu un apsolija peerunat ari zitas ziltis uf padoschanos. No Tripolisas aisbehguschee eedsihwotaji atgreeschas atpakaf.

Masawa. (Pee Sarkanâs juhras). No Dschedas sino, ka Turku eestahdes atnehmuschas diwus pretschu kugus, kuri peederejuschi italeeschu tirgotajeem Masawâ

Alekfandrete. (Pee Widus juhras, Maf-Asijas peekrastê). Agrakais italeeschu konsuls Hodeidâ apstiprina sinu, ka septembra widû turki nonahwejuschi 20 italeeschus, kuri strahdajuschi pee Hedscha dselszeka buhwes. — Dehl eedsihwotaju naidigâs isturefchanâs Italijas konsuls Alekfandretê aisbehga uf Kipras salu.

Parise. Hawasa agentura sino, ka wehstis par turku-italeeschu meera flehgschanu esot pa-agras, jo Turzija nemaf wehl neesot peesuhtijusi leelwalstim sawu noteikumu, sem kahdeem leelwalstis waretu peedahwat sawu widutajibu.

Roma. No Tripolisas sino, ka turku kara spehka stahwoklis esot bes isejas. Katru deenu eerodotees pee italeescheem turku deserteeri. Turku waldiba zaur saweem konsuleem Tunisâ dewusi sinu kara spehka komandeeram Tripolisâ, lai pretoschanos turpinot zik ween ilgi eespehjams.

Konstantinopole. Lihds schim paschâ Konstantinopolê un Eiropas Turzijâ sapulzinats lihds 50,000 sawwalneeku. Stahwoklis nopeetns. Turku waldiba naw wehl usstahdijusi meera noteikumus.

Peemineklis Romanowu nama 300 gadu waldischanas jubilejai Kreewijâ.

Kâ jau sinots, nolemts Kostromâ zelt peeminekli par peem nu Romanowu nama 300 gadu waldischanas jubilejai Kreewijâ. Uf peeminekla projektu bija issludinata sazensiba. Tagad godalgu peespreedeju komisija, kura sastahweja no 3 personam no lihdsekku wahkschanas komitejas peeminekla zelschanai un 6 preekschstahwjeem no mahkslas akademijas, notu, rejuschi sehdi un pirmo godalgu, 2000 rubkus leelu, peespreeduschi peeminekla projektam ar usrakstu: „Meers", par kura kopejeem autoreem israhdijuschees mahkslineeki Sologubs, Rewelsons, Barts, Ruchladjews un Owsjanikows. — Otra godalga, 1500 r., peespreesta projektam ar usrakstu: „Dodeek Deewam, kas Deewam peeder un Keisaram, kas Keisaram peeder!" Par schi projekta autoru israhdijees mahkslineeks Adamsons. — Treschâ godalga, 1000 r. leela, peespreesta projektam ar usrakstu: „Monarchs". Schi projekta autors ir mahkslineeks Kurpatows.

*) Par wahrdu „liberals" jau angschâ dots isskaidrojums, pehz kura gan isnahk, ka tas naw nekahds goda wahrds schajâ atteezibâ. Red.

No ahrsemem.

Schorê neweiksme Brasilijâ.

Frantschu sozialistu barwedis Schorê bij aisszelojis uf Rio de Schaneiru, lai turetu tur preekschlasijumus un dsihtu propagandu preeksch sozialistu ewangelija. Bet schis brauzeens bijis pilnigi neisdewigs. Klausitaju Schorê preekschlasijumos nebijis gandrihs ir nekahdu, isnemot kahdus burschujus kuri to darijuschi no sinkahribas. Strahdneeka nebijis neweena. Un kâ gan ari schee nabadsini wareja nahkt, jo eeejas maksa bijusi t-k augsta, ka to eeipehjuschi samaksat weenigi eenihstee burschuji, pret kureem spredikot bij Schorê peenahkums. Strahdneeku aprindu Rio de Schaneirâ Schorê ari pats nemaf neusmeklejis, bet usturejees wisu laiku wissmalkakajâ hotelî, sagahjees tikai ar burschuju pirmajâm aprindam, staigajis uf to smalkako gehrbees un brauzis tikai gresnos wilzeenos. Tâ tad ja ari Rio de Schaneirâ buhtu bijusi kahda proletareescha dwehsele, kas slahpst pehz sozialistu mahzibu atspirdsinajuma, ta atkal sawukahrt newareja peekluht pee Schorê.

Atkal weens „salsch" sars noluhsis sozialdemokratijas „osolam."

Nupat no Seemel-Amerikas Sabeedrotâm Walstim sino, ka tureenes Sozialistu Partijas Latweeschu Nosare Nr. 9 Elisabetes pilsehtâ pehz 3 gadu ilgas darbibas beidsot islaidusi garu — proti: likwidejusi sawu darbibu." Kasê wairs bijuschi tikai 14 dolari, kurus tad, lai schi neeka dehl neisnahktu iskauschanâs paschu starpâ, nolehmuschi nosuhtit Latwijas Sozialdemokratijas organam „Zihnai." Briselê. Schi „sara" noluhschana notikusi zaur to, ka beedri atstahjuschees no wina, jo teem apnizees buht par slauzamâm gowim preeksch wadoneem. „R. A."

Dumpis Kinâ.

Hankuâ, 12. oktobrî. Prowinzes komitejas preekschsehdetajs Tans iswehlets par pagaidu waldibas galwu Utschanfû, brigades generalis Li par kara spehka komandeeri. Mandschuru lihki guk uf Utschanfu eelam. Waldibas papira nauda issludinata par nederigu; apgrosibâ ir rewoluzionaru kreditbiketes. Ahrsemneeki seewas un behrnus sapulzina nedaudsâs weetâs, lai no tureenes labak waretu aisgahdat uf twaikoneem. Apbrunojuschees ahrsemneeku sargi deschureja pa nakti tirgotawâs. Stahsta, ka dumpineeki eenehmuschi zitas prowintschu pilsehtas. 2000 waldibas saldati nonahkuschi Henanâ.

Pehdejo 40 gadu kari.

Schee kari ir sekoschi: 1877. gadâ Kreewu-Turku karsch, 1881. g. Frantschu ekspedizija uf Tunisu, 1885. g. Frantschu ekspedizija uf Tonkinu, 1894. g. Kinas-Japanas karsch, 1895. g. Frantschu ekspedizija uf Madagaskaru, 1896. g. Turku-Greeku karsch, 1897. g. Itaileeschu-Abesineeschu, 1898. Spaneeschu-Amerikanu, 1899. g. Anglu ekspedizija uf Sudanu, 1899. g Buhru-Anglu karsch, 1900. g. karsch ar boksereem Kinâ, 1904. g. Kreewu-Japanu karsch, 1908. g. Frantschu-Marokas ekspedizija un 1909. g. Spaneeschu-Marokas ekspedizija.

Kûka kaste atrasta.

No Kopenhagenes sino, ka schajâs deenâs peenahzis Kopenhagenâ awises „Politiken" redakzijâ Greenlandes brauzejs Peters Freizhens un tur nodewis kasti ar Kûkas leetam, kuru sanehmis uf Greenlandes salas no eskimosa Ituhusuka. Pehdejais pawadijis Kûku wina ekspedizijâ, bet kad eskimosus atlaischot Kûks teem newarejis samaksat, tad pehdejee paturejuschi Kûka kasti ar instrumenteem. Kûkam wajadseja atgreestees Eiropâ bes instrumenteem un winsch nu wehlak stahstija, ka peerahdijums par to, ka winsch atradis seemeka-polu, atrodotees kastê ar instrumenteem. Kaste tagad atwesta, bet to attaisot atrada instrumentus, bet neatrada nekahdu peerahdijumu jeb Kûka ussihmejumu.

Indija. No Kalkutas sino, ka netahlu no Saidupas pagahjuscho swehtdeen bijusi sagatawota katastrofa ahtrwilzeenam, kursch nahza no Darschilingas. Wilzeenâ brauza daudz eiropeeschu, to starpâ augstakee polizijas eerehdni. Sleedes bija nonemtas 8 pehdu garumâ. Ahtrwilzeenam pa preekschu brauza pretschu wilzeens, kursch sadausijâs druskâs. Polizija domâ, ka katastrofu sarihkojuschi anarkisti, kuri jau isdarijuschi 30 tamlihdsigus atentatus uf Austrum-Bengalijas dselszeka.

No eekschsemem.

Rigas pilsehtas waldes norehkini par 1910. gadu.

Nupat isdots pahrskats par Rigas pilsehtas eenehmumeem un isdewumeem 1910. gadâ. Pahrskats sastahdits no pilsehtas waldes un no ta redsams, ka 1910. gadâ eenemti pawisam 8,899,187 rbl. 67 kap. (starp teem kahrteju eenehmumu bijis 6,533,073 rbl. 21 kap. Isdewumu kopsuma ir 8,400,801 rbl. 2 kap. schinî sumâ kahrtejo isdewumu bijis 5,882,562 rbl. 72 kap.). Tâ tad atlikums sneedsas gandrihs pee pus miljona rubkeem, t. i. 498,386 rbl. 65 kap., kas teek peeskaitits pee pilsehtas reserwes kapitala. Pilsehtas reserwes kapitals A 31. dezembrî 1910. gadâ bijis 611,677 rbl. 18 kap., pilsehtas spezialkapitals kopsuma tanî paschâ terminâ 3,263,502 r. 40 k.

Pilsehtas aisnehmumu parahds 31. dezembrî 1910. g. sneedsâs pee 12,194,428 rbl. 37 kap. Rigas pilsehtas manta, kad atwelk nost scho parahdu, ir 26,327,657 rbl. 94 kap.

Pilsehta eenehmusi no sawâm muischam 1910. gadâ 293,405 rbl. 14 kap', t. i. 24,552 rbl. 79 kap. wairak, nekâ budschetâ paredsets.

Pee Rigas pilsehtas norehkineem turmak uskawesimees sihkaki.

Kreewijas eedsihwotaji.

Pehz ofizialâs, patlaban islaistâs „Kreewijas gada grahmatas", kuru isdod eekschleetu ministrijas zentralâ statistiskâ komiteja, Kreewijas eedsihwotaju skaits pagahjuschâ 1910. gadâ bijis **163 miljoni** un 778,800 dwehseles. No teem Somijâ dsihwojot 3,030,400, Polijâ — 12,129 200, Kaukasâ — 11,735,100, Sibirijâ — 2,220,100 un Widus-Asijâ — 9,973,400 zilweki. Wiss pahrejais skaits isdalas uf Eiropas-Kreewijas gubernam. Widsemê eedsihwotaju skaits pagahjuschâ gadâ usdots uf 1,455,400, Kursemê — uf 741,200 un Igaunijâ — 467,400.

Wehl pehz minetâ saraksta waretu pasneegt daschadas sihkakas sinas, bet sawos sihkumos tâs, kâ „R. A." peesihmê, naw pareisas un, kâ leekas, sastahditas pa leelakai daksai laikam pee „saka galda", bet newis dibinotees uf kahdeem sakteem, waj pateeseem skaitleem. Tâ, peemehram, eedalot Widsemes eedsihwotajus laukstaimneekos un pilsehtneekos, sazits, ka pirmejo skaits esot 1,028,000, bet pa wisâm Widsemes pilsehtam kopâ tik 427,400, kur tatschu pagahjuschâ gada beigâs pehz polizijas sinam Rigas eedsihwotaju skaits ween sneedsot pahri pusmiljonam, un kur tad nu wehl wisas zitas Widsemes pilsehtas! Apstahklu pasinejam kâ joks isklausas ari, kad schis „statistiskâs" sinas wehsta, ka Kursemê no wiseem eedsihwotajeem lasit un rakstit protot tik ap 70 prozentu. Schis skaits waretu buht pareizs laikam tikai atteezotees uf rakstit nemahzeschanu; kas tur preti sihmejams uf lasit nemahzeschanu, tad tahdi brihnuma eksemplari Kursemê jau sen wairs naw atrodami. Ja ne wairak, tad sawâ dseesmu un lasischanu grahmatâ lasit prot wismaf ikkatrs Kursemes latweetis, isnemot, protams, behrnus sem 6—7 gadi.

Isdalischunâs uf weensehtam

Latgalê eet pehdejos gados stipri ween uf preekschu. Pehdejo triju gadu laikâ isdalijuschees pahri par 500 sahdschu. Reseknes aprinkî isdalijuschees: Opdrupines pagastâ — 3 zeemati Borkowes — 2, Bikowas — 9, Wilanu — 3, Warakkanu — 17, Galanu — 5, Drizanu — 92, Kulnewas — 9, Makaschanu — 25, Rosenmuischas — 1, Rosentowas — 1, Ruschinowas — 4, Sakstagola — 15, Solujonu — 5, Sternines — 13, Osolmuischas — 3, Kaunatas — 1. Tâ tad pehdejo triju gadu laikâ sche uf weensehtam isdalijuschees pawisam 146 zeemati, zaur ko raduschâs 1-71 weensehtas saimneeziba, kopâ ar 19,391 desetinu semes. Sche wehl jaeesihmê, ka borkoweeschi un stirneneeschi, kâ tuwakee Kursemes kaimini, jau sen gadeem atpakaf sahkuschi isdalitees weensehtâs, nemdami kursemneekus paraugam. Schahdu, kas agrak (pirms 1907. gada) jau isdalijuschees, ir pawisam kahdu 1450 weensehtneeku, kopâ ar 18,000 desetinam semes. Tâ tad Reseknes aprinkî pawisam buhs kahdu 3300 weensehtneeku, kopâ ar 37.400 desetinam semes. — Daugawpils aprinkî isdalijuschees: Workowas pagastâ — 3 zeemati, Dagdas — 2, Isabelinas — 10, Kolupas — 2, Liksnas — 10, Osines — 2, Wischku — 1, Kapines — 1, Jokmuischas — 8, Preiku — 3, Kraslowas — 5, Malinowas — 13, Uschwaldas — 9, Liwanu — 58, Krustpils — 48, Ugermuischas — 55. Tâ tad pawisam 233 zeemati ar 2194 saimneekeem, kopâ ar 29,916 desetinam semes. — Ludsas aprinkî isdalijuschees: Baltinowas pagasta — 26 saimneeki, Bolwu — 7, Domopoles — 27, Salmuischas — 12, Wilakus (Marinauses) — 23, Michalowas — 14, Korsowas — 4, Nersas — 3, Pasines — 2, Pildas — 1, Istras — 2 Kopâ 121 zeemats ar 1554 saimneekeem un 17,322 desetinam semes. Sche wehl naw peerehkinati kahdi 20 zeemati pa Latgales seemeku un seemeku-rihtu dalu, kuri schogad patlaban isdalas un par kureem wehl naw eewahktas tuwakas sinas. Tâ tad pa wisu Latgali jau ir ap 5619 weensehtu saimneezibu ar 62,629 desetinam semes. Bet ja peerehkina klaht tos wisus, kuri jau agrak (preeksch 1907. g.) pa wisa Latgali isdalijuschees no sahdscham weensehtâs, tad weensehtneeku skaits sneegsees pee 7000 un winu semes platiba kopâ pee 8500 desetinam.

Somijas lotschu walde

pehz ministru padomes lehmuma tiks nodota walsts ministrijas pahrsinâ un atteezigais likuma projekts wehl scho rudeni nahks walsts domes pahrspreeschanâ. Eemesls schim solim meklejams „Standarta" uwarijâ, gadijumâ ar anglu twaikoni „Wudberu" un beidsot kahda kara kuga sadursmê ar bugseertwaikoni, — tâ tad atsinums, ka somu lotschi nespehjigi sawam usdewumam. Pehz nodomatâs reformas wiss lotschu waldes inwentars un zita manta pahreet juhras ministrijas ihpaschumâ un ta pahrnem sawâ reforâ ari eerehdnus. Amatus warês dabut bes someem ari wehl zitu Kreewijas tautu peederigee; atbildiba par ama a pahrkahpumeem kritis pehz wispahrejeem walsts likumu noteikumeem. Lotschu waldes preekschneeku eezels uf juhras ministra preekschlikumu, sasinâ ar Somijas generalgubernatoru, pahrejos amata wi'rus ministrija. Budschetu apstiprinâs walsts likumu doschanas kahrtibâ, pee kam isdewumi kritis uf Somijas walsts kasi.

Kugineeku aprindâs, kâ „Rig. Rundschau" raksta, waldot pahrleeziba, ka ja tagadejos somu lotschus (kreewu walodas nepraschanas dehl) atlaistu, tad Somijas schkerâs neeedrosch naschotees eebraukt wairs n weens kugis. Reformai par pamatu nemtee cemesli ari neesot pahrleezinoschi, jo zitâs juhrmalâs, kur kreewu lotscheem noteikschana, noteekot ne masak kluhdu, nelaimes gadijumu un saudejumu, kâ Somijas uhdenos.

Paschslepkawu klubs.

Nupat awisês sinoja par skolenu paschslepkawibam Kurskâ, kur starp zitu meitenu gimnasijâ no weenas paschas klases schogad jau 4 skolneezes padarijuschâs galu. Pee tam bij isteiktas domas, ka Kurskâ pastahwot kahda paschslepkawu sabeedriba jeb tamlihdsigs klubs, kursch sew beedrus meklê un atrod sewischki weetejâs skolu paaudses starpâ, ar ko ari isskaidro-

jamas beeschàs paschslepkawibas tureenes skolneeku un skolneetschu starpâ. Tagad nu sino, ka polizija nahkusi schai dihwaini noseedsigai sabeedribai jeb paschslepkawu klubam us pehdam.

Pasinojums.

Rigas Laukſaimneezibas Zentralbeedriba sch. g. 20. oktobrî, pulksten 10 deenâ, Rigas Latweeschu Beedribas nama masajâ sahlê (Paulutschi eelâ 15) noturès kahrteju wispahreju beebru sapulzi pee schahdas deenas kahrtibas:

1) Preekulu semkopibas skolas kuratorijas lozekku wehleschana.

2) Jaunpeenemto agronomu un instruktoru apstiprinaschana.

3) Pasinojums par no waldibas peeschkirteem pabalsteem un winu isleetoschanu.

4) Projekta apstiprinaschana par lopkopibas weizinaschanu zaur bullu staziju eerihkoschanu un lopu pahrraudsibas beebribu pabalstischanu.

5) Noteikumu apstiprinaschana par kursu un preekschlasijumu sarihkoschanu.

6) Pasinojums par Preekulmuischâ isdarîtâm un turpmak projektejamâm buhwem.

7) Preekschlikums par sahgu gatera eegahdaschanu un uhdens wadu eerihkoschanu Preekulmuischâ.

8) Pasinojums par Rigas Latweeschu Zentralbeedribas Sawstarpigas Kreditbeedribas apstiprinaschanu.

9) Daschadi preekschlikumi un pasinojumi.

PS. Noturamâ sapulzê balsteesibu baudis tee beebribu delegati, kuru beebribas samaksajuschas beebru naudu beidsot ar tekoscho gadu.

Usaizinajums us otro latweeschu laukſaimneeku ahrsemes ekskursiju.

Eewehrojot to dsihwo sajuhsmu, kahdu pahrnesa pirmàs ahrsemes ekskursijas dalibneeki, Rigas Laukſaimneezibas Zentralbeedriba ir nolehmusi jau schogad nowembra mehnesî sarihkot otro ahrsemes ekskursiju us Sweedriju. Laukſaimneezibas Zentralbeedribas interesês, saprotams, ir, lai ekskursantu buhtu labi daudſ, bet pabalstu winai schogad eespehjams isſneegt tikai 20 laukſaimneekeem-ekskursanteem, pa 60 rbl. katram. Pabalstu ir nodomats dot weenigi teem ekskursanteem, kuri tiks komandeti no weetejâm laukſaimneezibas beebribam un ar tahdu aprehkinu, lai no katra apwidus buhtu tikai weens pabalstiits ekskursants.

Tik wehlu ir nodomats ekskursiju sarihkot tadehk, ka tad jau wisur lopi buhs staltos, lai dotu eespehju eepasihtees ar lopu seemas baroschanu, baribas usglabaschanu u. t. t. Ekskursija wilksees 10—12 deenu ilgi. Ismaksàs ap 130—150 rbl., eerehkinot ahrsemes pasi, kura pascham jaisgahdâ. Pehz ahrsemju pasem jagreeschas wispirms pee weetejàs pagastu waldes, kura isdos rakstu, ka winai naw nekas pretim ahrsemju pases isdoschanai. Ar mineto pagasta waldes rakstu jagreeschas pee aprinka preekschneeka jaunakâ palihga, kursch isdos no sawas puses tahdu paschu apleezibu. Minetâ apleeziba jaeesneedſ aprinka preekschneekam, kursch tad isdos galigu atlauju, kura lihdſ ar pagasta pasi jaeesneedſ weetejâ gubernatora kanzelejâ, pehz kam tad otrâ deenâ dabûs ahrsemes pasi

Isbraukschanas deena nolikta us sestdeenu, 29. oktobri, plkst. 4. pehz pusdeenas ar kugi „Odin" us Stokholmu. Japeeteizas rakstiski lihdſ 18. oktobrim Rigas Laukſaimneezibas Zentralbeedribas birojâ — Rigâ, Dsirnawu eelâ № 68. Turpat jasapulzejas isbraukschanas deenâ, 29. oktobri, plkst. 11. no rihta.

Rigas Laukſaimneezibas Zentralbeedribas
waldes usdewumâ: J. Stukuls.

Pasudis wagons ar sudraba lahdinu.

Us senatora Medema pawehli, kursch tagad isdara Sibirijâ waldibas eestahschu rewisiju, polizijai usdots issinat, kur palizis ar 500 pudu sakausetâ sudraba lahdetais wagons, kas 1906. gadâ no Harbinas stazijas suhtits us Peterburgu un bijis adresets us Austruma-Kinas bankas wahrdu. Lihdſ schim polizijai isdewees issinat, ka minetais wagons teescham tizis uslaists us Sibirijas dselszela sleedem, suhtischanai us Peterburgu un nodots ari sausſemes muitnizâ. Bet kur winsch pehz tam palizis un kas ar wagonu un 500 pudeem sudraba notizis, to neweens lihdſ pat schim laikam wehl nesin. Polizija tagad nu puhlejas issinat, kas sudrabu buhtu sanehmis.

Kreewijas padoms Turzijai.

„Nowoje Wremja" sino, ka Kreewija greesusês pee Turzijas ar „draudsigeem aisrahdijumeem" par to, ka Turku kara spehka pastahwiga stiprinaschana Adrianopoles wilajetâ warot iszelt Bulgarijâ newehlamu ustraukumu un radit sareschgijumus. (Par scho ustraukumu mehs aisrahdijuschi jau sewischtâ rakstienâ sem kara sinam.)

Peterburga. Tautas apgaismoschanas ministrija atsinusi par wajadsigu zelt Maskawâ museju Keisara Aleksandra III. peeminai, kas ismaksaschot 189,341 r.

Maskawa. Baptistu kongresa balibneeki 28. septembra wakarâ newareja noturet luhgschanas sapulzi, jo Maskawas pilsehtas preekschneeks to bij aisleedsis.

— Pawehle par schihdu tirgotajeem. Maskawas gubernators isdewis pawehli, ka pirmàs un otràs gildes schihdu tirgotajeem naw brihw ne us wisihsako laiku iseet no pilsehtas robescham. Pretejâ gadijumâ tos sodischot.

Schlisselburga. Par pehdejàs wehtras upureem wehl sino: Naktî us 27. sept. Ladogas eserâ, Nikulosas zeema tuwumâ, ismests us krasta wizeadmiraka Kaschirininowa bugseers „ΗΡ." Kuga laudis — skaitâ pawisam seschi — un diwi winu pawadoni — noslihkuschi. — Dsird runajam, ka minetâ naktî noslihkuschi koti daudſ swejneeki, ko leekas ari apstiprinam daudſ malâ issweestas swejneeku laiwas un swejas peederumi. — Bugres zeema tuwumâ twaikonis „Anastasija" isglahbis 4 swejneekus, kuri turejuschees us apgahstas laiwas bibina.

Kronschtate. Juhras kara teesa skatija zauri prahwu pret twaikonu fabrikas kafeeri Dobrowu un grahmatwedi Matwejewu, no kureem pirmais bij apsuhdsets par 15,000 isschkehrdeschanu, bet otrs par ta nesinoschanu preekschneezibai. Dobrowam peespreeda 18 mehn. arestantu rotas, bet Matwejewu attaisnoja. Spreedumu isdsirdis, Dobrows eeschahwa is rewolwera sew lobi sahnos, tà smagi eewainodamees.

Rewele. Buhwes katastrofa gadijusès pee jaunbuhwejamâ igaunu teatra: sagruwusi kahda seena un aprakusi sem drupam wairak strahdneekus. Peezi strahdneeki un weena strahdneeze jau iswilkti no drupam. Wisi wini eewainoti, pa leelakai teesai gruhti. Wisi eewainotee nowesti slimnizâ, kur teem isdarija pahrsehjumus. Weenam no teem, Alekrandram Rosipoldam eewainota mugura, otram — pahrlaustas abas kahjas. Us notikuma weetu isbraukuschi gubernators, wizegubernators, ismekleschanas teesneschi, polizijmeistars un ahrsti. Buhwes darbus wadijis inscheneers Ipsbergs. Notikuma leetâ ussahkta ismekleschana.

Jekaterinodara. Dome nolehma 6 gadu laikâ eewest wispahreju obligatorisku skolas apmekleschanu.

Nischnij-Nowgoroda. Sche usnahzis dsilsch sneegs. Tahda pati sina nahk ari no Permas.

Samarkanda. Samarkandâ schinîs deenàs isteesata prahwa par 330,000 rubku nolaupischanu. kuri bij suhtiti no walstsbankas Taschkentas nodalas us Petroalekſandrowskas renteju. No apsuhdseteem 5 noteesaja arestantu rotàs no 2—4 gadeem, weenu zeetumâ us 6 gadeem un 4 attaisnoja.

Zarizina. Klostera abos pagalmos israkti leeli grahwji, kurus isbrugeschot ar keegeleem. Strahdajot galwenâ kahrtâ seeweetes un behrni. No diwàm pusem sem basnizas rok pa semes apakschu eju. „Retsch" sino, ka Iliodora peekriteji runajot par jaunu Iliodora zihnu ar wina eenaidneekeem, kuri gribot aisgahdat to no Zarizinas.

Harbina. No Kowalska konzesijas teek sinots, ka hunhusi aisdsinuschi 28. septembrî atkal 2000 strahdneekus no Dekawilas dselszeka. Strahdneekus pahrnehmuschas leelas bailes un darbi stahw pilnigi meerâ.

Sewastopole. Schejeenes ostâ jau trescho deenu plosas wehtra. Ir daudſ awariju.

Kislowodska. Satiksmes zeku ministrs Ruchlows aisbrauza us Peterburgu.

Jaroslawa. Pirmâ Kreewu akteera Wolkowa wahrdâ sche atklahts teatrs. Pee atklahschanas peedalijàs pilsehtas un Maskawas teatru preekschstahwji. Usweda kahda Sumarokowa tragediju, kuru pirmo reisi usweda minetais Wolkows 1752. g.

— Tautas isglihtibas wajadsibam. Aprinka semste nolehma paleelinat kreditu bibliotekam un nodibinat mahzibas lihdsekku musejas, suhtit skolotajus us pedagogisteem kursseem, nodibinat reserwes skolotaju amatus un eewest skolàs rokdarbus (sehneem un meitenem).

Widseme.

No Ropascheem. Usbrukums. Naktî no 24. us 25. septembri schejeenes Rusawas krogâ peezi nepasihstami peedsehruschees wihri usbrukuschi weetejàs pagasta teesas preekschsehdetajam Kalninam. Weens no usbruzejeem schahwis, bet lode, par laimi, K. nekehrusi. Preekschsehdetajs sahzis behgt un isglahbees. Kad notikuma weetâ eeradusees weetejâ polizija, usbruzeji jau sen bijuschi nosuduschi leelajâ preeschu silâ. Zik jauschams, tad usbruzeji bijuschi meesneeki no Rigas, ar kureem K. kahdas deenas eepreeksch sakilbojees. Kahws.

No Wez-Peebalgas. Sabeedribas darbineeka godinaschana. Wez-Peebalgas Ogrenu skolas skolotajs M. Kaudsits atstahj pehz 43 swehtiteem barba gadeem sawu skolotaja amatu. Wez-Peebalgas sabeedriba nolehmusi Kaudsischa kungu godinat 9. oktobrî sch. g. Wez-Peebalgas labd. beedribas mahjâ pulkst. 5 pehz pusdeenas. M. Kaudsischa kga zeenitaji, kuri wehletos peedalitees pee goda meelasta (à 125 k.) minetâ deenâ, teek luhgti, peeteiktees pee Wez-Peebalgas labdar. beedribas damu komitejas preekschneezes A. Kundsin ldses daktermahjâ lihdſ 7. oktobrim sch. g.

Pernawa. 22. sept. no rihta, kà laikraksti sino, negaidot eeraduschees Pernawâ Rigas apgabalteesas prokurors Maloschawijs un sewischki swarigu leetu ismekleschanas teesnesis Solotarewskis, lai ismekletu pasihstamàs suhdsibas par Pernawas upes uhdena un gaisa samaitaschanu ar weetejàs zeluloses fabrikas netihrumeem. No Manheimas atbrauzis ari fabrikas galwenais direktors Hase. Fabrikas walde likusi preekschâ israkt kanalu un pa to nolaist netihrumus teeschi juhrâ. Bet Pernawas pilsehtas galwa Brakmanis tam pretojàs, eeteikdams sawu projektu — nowadit netihrumus kahdâ purwâ. Jautajums jau isschkirams koti weenkahrschi, wajaga tikai usbuhwet filtrus, bet fabrika negrib isdot 200,000 rubkus. Tà wina ais taupibas un pelnas kahres jau gadeem samaitâ uhdeni Pernawas upê un juhrmalâ, no kam isbeidsas siwis un zekas ziti launumi, bet lihdſ schim nekas naw darits. — Schahdu pat ismekleschanu, tà „Ds. W." peemetina, wajadsetu isdarit ari Slokas zelluloses fabrikâ, kura ar saweem netihrumeem sabojâ uhdeni Leelupê un bendê siwis.

Kurseme.

Leepaja. Par wezako zilweku Leepajâ israhdijees Wiknas gubernas semneeks Antons Wakkewitschs, kursch dsihwojot Uhdens eelâ pee sawa ari jau labi wezâ dehla un, neskatotees us sawu leelo wezuma, 108 gadeem, wehl esot labi spirgts.

— „Rossija" schais deenàs pehz pagaidu islaboschanas tiks nolaista uhdenî un aiswesta kahdâ ahrsemes ostâ dehl pamatigas islaboschanas. Islaboschana, kuru isdara bijuschâ Bekera un beebr. akziju sabeedriba, ismaksàs ap 45,000 rbl., neeeskaitot maksu par kara ostas eerihkojumu leetoschanu.

No Kuldigas aprinka. Bijuschais Leel-Iwandes skrihwers J. Jekabsons, kursch daschas nedelas atpakal pahrgahja us Skrundu, un Iwandes pag. wezakajs Grinfelds administratiwâ kahrtâ atzelti no amata. „W. A."

No Gimenmuischas, leischos. Pagahjuscho nedelu, weens no tureenes strahdneekeem, pehz tautibas leitis, eemetis wairak ka wajag rubsischa un sahzis trokschnot, zitus aistizis, ziteem isdausijis logus. Tà trokschnodams peegahjis ari pee pusgraudneeka D. logeem, tas tuhlin isgahjis ahrâ un dsinis winu projam, pee kom saklupuschi ari matos. Kaudamees D. trahpijis winam tik nelaimigi sist, kà tas bijis us weetas beigts. Wainigais arestets un lihdſ tuwakai ismekleschanai aiswests us Schaukeem. J. K.

No Bahtas. Schejeenes Lejeneeku mahju saimneeks Swagulis suhtijis sawu dehlu Frizi us Elkasemes kaleju ar bisi, lai to tur islabotu. Atpakal nahkot Fr. Swagulis eegreesees Sihlu mahjâs pee kahda sawa pasihstama, drehbneeka Krischa Freiberga. Prom ejot winu isgahja pawadit lihdſ Gulbenes krogam 17 gadus wezais Markewitschs. Kad winsch tur gribeja panemt Swaguka bisi, ta peepeschi, kà „L. Z." raksta, gahja walâ un schahweens us weetas nogalinaja kahdu drehbneeka pameistru Ewaldu Neifeldu.

No Behr-Wirzawas. Selta leetu sabsejs, par kuru jau reis sinojam, sanemts leischos weenâ muischâ ari pee sagschanas. Tur winsch behgot saschauts un tad tik dabujuschi rokâ; kad gahjuschi klaht, tad wehl esot noschahwis tàs muischas koka amatneeku. Sagli sauz par Krischjani Stionu, peederigs pee Zeraukstes pagasta, pehz amata bekers. Sagtàs leetas atrastas pee wina mahtes Eezawâ, kur esot wehl daschi sanemti. Selta un sudraba leetu tur bijis no wairak muischam, kuras bijuschas jau eepakatas tschemodanâ, jo kà saglis isteizis, tad winu esot pulka un ejot tik pa muischam ween sagdami un septembra beigàs buhtu wineem wiseem bijusi sapulze Moscheikos. J. K.

Bauska. Laikrakstos beeschi rakstiits par pilsehtinas daschadeem labeerihzibas truhkumeem, bet wiss tas ir — sauzeja balss tukſneſi. — Pilsehtas tehwi tikai gudri pasmihn. Neilgi atpakal eedsihwotaji atkal suhdsejàs, ka pawisam truhksi laba dserama uhdens, baschidamees, ka waretu iszeltees tihss. Augschmineto eewehrojot, eekriht prahtâ kursemneekeem pasihstamais joks. Kahdâ skolotaju sapulzê mahzitajs zehla wineem preekschâ jautajumu, kad Bauskas eelas dabuja brugi. Gudroja, gudroja — mineja pat gada skaitlus, bet neweens newareja noteikti atbildet. Tad aprahtigais mahzitajs dewa sekoschu nosihmigu atbildi: Bauska tad us pehdam dabuja brugi, kad gaischâ deenas laikâ us pascha tirgus laukuma dubkos noslihka birgermeistera zuhka. „Ds. W."

No Elkschneem (Jaunjelgawas aprinkî). Slepkawiba. Naktî us 22. septembri sch. g. Elkschnu pagasta Stuhru mahjus kabds kreews, apkahrtejo saimneeku ahbolu uspirzejs, kà „Ds." sino, noschna dsis schkuhnî guloschu podradtschiku, kreewu B. Neilgi atpakal podratschiks sanehmis leetaku sumu naudas no weetejâ meschkunga. Slepkawa gan laidees behgt, bet pee Apferdes kroga sakerts.

Par scho notikumu „Ds. W." sino schahdi: Weetejàs Stuhra meschsarga mahjàs atrada naktî us 24. septembri nogalinatu zilweku, kursch bija peenehmis krona meschâ grahwjus rakt. Kà stahsta, winsch 23. septembrî Krustapils stazijâ salihdsis kreewu strahdneekus un tos ari tuhlin nehmis lihdſ. Wakarâ minetàs mahjàs wisi trihs uskahpuschi us seena prehsla schkuhnî gulet. No rihta abi strahdneeki isnahkuschi no seena schkuhna, nomasgajuschees un aisgahjuschi. Mahju laudim tas islizees mihklaini. Gahjuschi seena schkuhnî un tur atraduschi usnehmeju noschnaugtu. Mahju laudis un kaimini dsinàs launbareem pakal un tos ari pee Apferdes kroga aptureja un nodewa polizijai.

No Kursemes. No wairakeem apgabaleem sino, ka naktî us 23. septembri bijusi pirmâ stipra salna, kura nosaldejusi pukes un kokeem lapas, kà ari laukos un dahrsos saknu augu lapas.

No Jelgawas.

Latweeschu Laukſ. Ekonomiskàs Sabeedribas un Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas dahrsu un lauku raschas un zitu laukſaimneezibas raschojumu isstahde, no 1.—3. oktobrim, kà jau tas no tahdam rihkotajàm bij sagaidams, isdewàs labi. Isstahde sastahweja no 9 nodalam. 1) dahrskopibas, 2) saknu kopibas, 3) laukkopibas plawkopibas, purwu kulturas, meschkopibas, 4) augku un saknu pahrstrahdajumeem, 5) laukſaimneezibas ruhpneezibas, 6) peenſaimneezibas, 7) bischkopibas, 8) maschinam un rihkeem un 9) literaturas un plahneem. — Wisplaschakàs bij dahrskopibas un saknkopibas nodalas. Pirmajâ bij 79 un otrajâ 68 isstahditaji. Wismasak isstahditaji bij maschinu un rihku nodalâ — 15; bischkopibas, literaturas un plahnu un laukkopibas-plawkopibas nodalàs bij katrâ pa 31 isstahditajam. Augku un saknu pahrstrahdajumu nodalâ 35, laukſaimneezibas ruhpneezibas nodalâ 33 un peenſaimneezibas nodalâ 26 isstahditaji. Isstahditee preekschmeti, — waj nu grupam, waj pa weenam — bij pawisam 1148. — Pa wisu isstahdes gaitu un ar to sakarâ stahwoscheem rihkojumeem sinosim nahkoschâ numurâ plaschaki.

Zik tschiganinam ir gruhti. Rubenis klaht ar sawu aukstumu. Gahju putni jau wisi projam. Tur siltajos deenwidos teem peeteek ar to paschu apgehrbu, ko scheitan walkajuschi. Klejo mums wehl wahrnas, swirbuki, schagatas un lihdſ ar teem ari tschiganini. Teem ar wasaras swahrzineem wairs nepeeteek, jagahda siltaks apgehrbs. Putninsch dabon beesaku spalwas mehteliti, bet kas tschiganinam dos? Wisu wasaru nodsihwojis lihdsigi sisenim, sisena liktenis nu ari pee durwim. Ko nu darit? Luhgt? Dabon tahdu pat atbildi, kà sisenis no skudras. Neatleek nekas pahrak, kà rihkotees pehz „soziku" programas: kam wairak, no ta panem. Ta diwas mescha meitas — Fridrika Tanze — jelgawneeze un Aleksandra Dawid — bauschkeneeze, rihkodamàs pehz minetàs programas, bij eebsihwojuschàs tepat uſ dselsszeła siltos lakatos. Bet dselsszeła schandarms, neatsihdams minetas partijas programu par legalu, notwehra abas un aissuhtija uſ poliziju. Tur sastahdija par notikumu protokolu un abas aissuhtija pehz peederibas. — No Bauskas. 30. septembrî plkst. 8 wakarà, issagts Bauskas pag. Menkenu mahjàs sirgs ar aissuhgu — 8—9 g. wezs, behrs 150 rbl. wehrtibà un jauni dselſs asim rati.

Basars. Jelgawas Annas draudse sarihko 11. dezembrî sch. g. Jelgawas Latweeschu beedribas namà basaru sawai basnizai par labu. Dahwinajumus ar pateizibu nem wehl arweenu preti draudses mahzitajs, wezakee un schis awises ekspedizija. Turpat ari dabonamas basara biketes par 30 kapeiku gabalà.

Basnizas sinas.

Deewkalposchanas Jelgawas Sw. Annas basnizà: swehtdeen, 9. oktobrî, pulksten 10 rihtà mahzitajs Fr. Bernewitz. Kristits: Jahnis Smilga. Ussaukti: Jahnis Andrejews ar Annu Gelsmann. Miruschi: Lawise Manowski 92 g. w., Lihse Dalbin 85 g., Jahnis Wihtols 50 g., Greeta Silin 67 g., Indrikis Kalkukalns 1½ m., Lihse Legsda 65 g., Indrikis Bergmans 39 g., Anna Gesner 98 g w.

Dahwanu eenahzis: Plaujas swehtkos draudses nabageem 28 rubli 8½ kap.; starp to weena dahwana no 5 rubli; tizibas beedreem 20 kap., misionei 20 kap. Pagahjuschà nedelà basnizai 3 r., ehrgelem 1 r., kurlmehmeem 5 r., spitaligeem 5 r., swezem 40 k.

Deewkalposchanas Jelgawas pilsehtas draudses Nikolaja basnizà: swehtdeen, 9. oktobrî, pulksten ½10 preekschpusdeenas mahzitajs Reinhards. Ussaukti: Pauls Aleksanders Meinarts ar Luziju Drumwal. Ans Kaufmans ar Wilhelmini Aleksandru Lamster. Karlis Laumans ar Annu Rapa. Martinsch Knope ar Lotti Mariju Glahsneek. Joans Siwalts ar Luisi Emiliju Ekken. Arturs Dabris ar Olgu Miller Miruschi: Teodors Feldmans 7 d. w. Janis Sparbergs 68 g. Irma Aleksandra Plawin 21 g. Ilse Drurda dsim. Buschman 68 g. Janis Schönfelds 77 g. Schenna Luzija Berta Blumfeld 1 g. 4 m. w.

Eeswehtischanas mahzibu sehneem sahkschu 24. oktobrî.

Wisjaunakàs sinas.

Peterburga. Juhrleetu ministrs Grigorowitschs paaugstinats par admirali.

— Atklahta augstkopibas, saknu, dahrsneezibas un bischkopibas isstahde.

Maskawa. Widus skolu audseknu slepenàs sozialdemokratiskàs organisazijas leetà no 6 apsuhdseteem, no kureem 2 aisbehguschi uſ ahrsemem, 3 attaisnoja un weenu noteesaja zeetokſnî uſ 8 mehneſcheem.

— Pilsehtas walde, gubernas semste un Pirogowa beedribas higieniskà komisija dabuja wispasaules higienas isstahdê Dresdenê augstakàs godalgas.

— Eerabàs pulzinsch Japanu ofizeeru ar generaleem Nodsu un Jamaguzi preekschgalà.

Wjatka. Sarapulas miljonars Smagins seedojis trihsstahwu muhra namu un 50,000 rubku leelu kapitalu behrnu patwerſmes eerihkoschanai.

Nowotscherkaska. Swinibàs pee grafa Platowa, generała Baklanowa, Jefremowa uu Orlowa-Denisowa pihschku pahrweschanas uſ jauno weetu, nems dalibu wisi Donas apgabala stanizu kara pulki,

Sewastopole. Porutschiks Andreadi atlidoja sche iſ Simferopoles ar Blerio sistemas lidmaschinu. Lidojums ilga 40 minutes un sasneedsa 2500 metru leelu augstumu.

Rostowà pee Donas. Turku-italeeschu karsch ari uſ scheeenes labibas eksportu atstahjis stipri sajuhtamu, nelabwehligu eespaidu. Apgrosijumi wisai neezigi.

Jaroslawa. Aprinka semste isglihtibas budschetu nahkoscham gadam paaugstinajusi par 38,000 rbl.

Tomska. Par augstaku seeweeschu kursu direktoru eezelts profesors Malejews.

Feodosija. Sahk eerastees ahrsemju twaikoni, tak sewischkas dsihwibas wehl naw.

Schuscha. Perseeschu laupitaji usbruka Kaberlas, Karadglas un Teklas nomadeem un nolaupija 40 leellopus, 27 sirgus un 6 kameelus. Pristaws ar robeschsargeem dewàs pahr Arakſu Persijà un pehz apschaudischanàs speeda laupitajus atstaht lopus. Sirgus un kameelus tee tomehr aisweda lihdſ un aisbehga.

Parise. „Hawas agenturai" sino no marokaneem sneegtas wehstis, ka otrdeen 500 jahtneeki isdarijuschi usbrukumu Selnanai. Pee tam spaneeschi sakauti un zeetuschi smagus saudejumus. Ap 100 saguhstiteem spaneeschu kareiweem eedsimtee nozirtuschi galwas.

Urmiju. No Turzijas atsuhtiti Urmijas apgabalà 10 eskadroni kawalerijas un turki eenehmuschi Kutschas augstumus, kuri no leela swara preeksch Urmijas-Salwaa buhwes.

Sdewejs: Latweeschu Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **R. Puriņsch** (Purinu Klaws).

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawà.

Sobu slimneekus
peenemam katru deenu no pulksten 9 lihdſ 6. Sobus iswelk bes sahpem. Mahkſligi sobi ar waj bes platem. Wisadas plombas Spez. selta sobu kroneem, porzelana un selta plombam. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.
S. Braude u. P. Braude,
Jelgawà, Leelajà eelà № 17.

Peenem
sobu slimneekus
ikdeenas no 10 lihdſ 1 un no 3—6.
Spezialists, selta sobu kroneem (Goldkronen) un ar **stifti eeleekameem** (Stiftszähne) bes platem.
Dentists M. Kaplans,
Jelgawà, Leelajà eelà № 31.

Peenemu **ahdas, dsimuma, puhschla** un **sifilisa** slimneekus no 9—1 pr. pusd. un no 6—½9 wak. **Dahmas** un **behrnus** no 5—6 w. zaurstatischana ar elektrizitati.
Dr. J. Wachtus,
Marstal-eelà 8, tuw. pee Grehz.eel. telef. 5492.
Sobu ahrsteschanas kabinets

Peenemu **sobu slimneekus** ikdeenas no plkst. 9½—1 un 4—6. **Spezialitate: eeleek mahkſligus sobus, porzelana plombas** un **iswelk sobus glusci bes sahpem. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.**
Jelg. Leelajà eelà № 6.
Gutman-Rathaus.

Dr. Levitas.
Eekschkigàm, seeweeschu un behrnu slimibam.
Jelgawà, Pasta eelà № 6.

No 17. julija sahkot dsihwoju
Pasta eelà № 6
Telefons 602.
pretim Katrinas eelai.

Lihwbehrses mescha walde
Lihwbehrsê 8. un 10. oktobri sch. g. plkst. 10 no rihta pahrdos wairaksolischanà bakku un malkas meschu masakos gabalos preeksch nozirschanas pee Drabinu kroga, Petersona un Gaigalu meschsargeem.
Lestenê, 15. oktobri pee Spihgu, Lihtschu Spirgu, Lentu un Puhru meschsareem. g
Mescha walde.

Telef. 629.
Uhdenszeeschi bresenti
wisadà mehrzejumà un leelumà preeksch wesmeem, lokomobilem un kułmaschinam.
C. L. Schweinfurth, Tornkalnà
Fabrika u. noliktawa: Bauskas eelà 14.

Luhdſ eewehrot firmu.
Nespodras galoschas
atdabu sawu agrako sposchumu, leetojot
J. C. Kocha, Rigà,
galoschu laku.
Zena 20 kap.
Dabujama wisur.

„Pfaff" schujmaschinas
pahrdod weenigi pee
A. Lipperta,
Jelgawà, Katolu eelà Nr. 8, 1 tr.
Leepajà, Graudu (Korn) eelà Nr. 47.
Uſ nomaksu no 1 rub. nedelà.
Wislabakàs pasaulê.
Wisu zitu sistemu
rokas schujmaschinas
sahkot no 22 rub.
Wislabakàs pasaulê.

Saimneezibas skolà
war peeteiktees jaunawas, kuras wehlàs labi wahrischanas mahkſlu eemahzitees:
1) kà: kreewu un wahzu ehdeenu pagatawoschanu, wisadu zepumu, maises, pihragu, pastetu, tortu, kuhku, tehjas un kafijas zepumu zepschanu.
2) saftes un schelê eewahrischanu, desu fabrizeschanu, gaḷas eedalischanu un sahlischanu, wisadu dsehreenu darinaschanu, kà ari galda klahschanu un dekoreschanu, kas katrai saimneezei nepeezeeschami jasin.
Tagad skolneezes peenem katrà laikà.
Kursu ilgums: 6 nedeḷas, 3 mehneschi. ½ gadu. Uſ wehleschanos usnem pilnà pansijà. Kursu beiguschàm uſ wehleschanos ari weetu apgahdàs.
Mans prawatsaimneezibas instituts un pansija pastahw jau 30 gadu.
Ch. Kuusik saimneezibas skola un pansija,
Rigà, Tromamantineeka bulwari Nr. 6, eeeja no Reimera eelas Nr. 1, dſ. 22.

Balt. Laukſaimneez. Sabeedr.
moderneeziba
eesahk sawu darbibu 1. janwarî 1912. g.
Peeteikschanos uſ peena suhtijumeem peenem jau tagad un garantè suhtitajeem wisaugstakàs zenas.
Baltijas Laukſaimneezibas birojs atrodàs
Rigà, Anglikanu eelà Nr. 3, apakschà (pee Anglikanu basnizas)
un ir atwehrts no pulkst. 10—3, isnemot swehtdeenas. Telefona numurs: 2060.

M. Brauer's,
Jelgawà, pee **Annas** wahrteem, eepretim **„Jahna basnizai".**
Kapu peeminekli
kà: krusti, obelisti, grahmatas, rulli u. t. t. teek iſ **wislabakà materiala** pagatawoti.
Sai monumenti isnahktu glihti, kà ari isturigi pret gaisa eespaideem, tee teek slihpeti un poleereti ar jaunlaiku maschinu palihdſibu.
Seltitus, kà ari **neseltitus „tschuguna krustus"** pedahwaju par peenehmigàm zenam.
Zem. publikas apskatejumi teek ruhpigi un apsinigi isdariti. — Labakàs atsauksmes.
Sudraba „medalš un goda diploms" Rigas „Jubilejas isstahdê".

W. C. Kiessling
pianofortu un harmoniumu magasina,
Rigà,
1. Jekaba eelà № 3, blakus birschai. Tele. 27—15.

Fligeli un pianinos no pasaules firmam:
Ibacha, Schrödera, Perzina, Thürmera, Kaima un zit.
Pianinos sahkot no 350 r.
Dalu nomaksa ari bes eemakſas.

Jelgawas Lauksaimn. Beedribas Krahschanas-Aisdoschan. Sabeedribas walde
zaur scho issludina
par suduschu
noguldijuma sihmi no 11. novembra 1909. g. № **22126** par 100 r. un ka pehz 3 mehn. winas weetà, ja ta netiktu atrasta, **isdos weenigi derigu dublikatu.**

Peenem sobu slimneekus
ikdeenas no plkst. 9—1 deenà un no plkst. 3—6 pehz pusd.
Pagatawoju mahkſlig. sobus, ar un bes platitem, selta kroniſchus, skruhwes sobus, porz. un selta plombas.
D-ts J. Arons.

A. Beloborodows,
diplomets medizinas
feldschers un **masseeris,**
Jelgawà, Palejas eelà № 40,
pretim „Imperial" weesnizai.

M. Kopelewitza
Jelgawà, Strihweru eelà № 2.
Runas stundas no 9—1 un no 3—6.
Spezialitate: Selta sobu kroni un mahkſligi sobi bes platem.
Wisus darbus isdaru uſ garantiju.

Sobu ahrsts H. Gutmans
Jelgawà, Pasta eelà № 1 (weenstahwa namà).
Runas stundas no 9—1 un no 3—5, swehtdeenàs no 9—1.
Sobus iswelk bes sahpem. Selta un porzelana plombas (Inlays). Mahkſligi sobi ar un bes platem — selta kroni.

Mahzeklis
kas prot 3 weetejas walodas war peeteiktees kolonial un material weikalà. Jelgawà, Leelajà eelà № 66. **R. Reinschüssel.**

Mahju
pahrdod, loti skaistà weetà, ar labu kweeschu semi un skaistu osola meschu. Tuwakas sinas pasneedſ schis awises ekspedizija.

Mag. J. Hertela
apteeku pretschu pahrdotawà
Jelgawà, Pasta eelà № 13.
Peedahwà
wisadas uſ scho arodu atteezoschas
prezes.